

PAPER DETAILS

TITLE: Platform Çalışmanin Bibliyometrik Analizi

AUTHORS: Ekrem Erdogan,Meryem Kaytan

PAGES: 17-34

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3854000>

Platform Çalışmanın Bibliyometrik Analizi

Ekrem Erdoğan¹, Meryem Kaytan^{2,3}

ÖZET

Bu makale, platform çalışmaya dair yapılan yayınların bibliyometrik analizini sunmayı ve alanın entelektüel yapısını keşfetmeyi amaçlamaktadır. Bibliyometrik analizler; yayınlar, alıntılar, yazarlar, anahtar kelimeler ve kurumlar açısından önde gelen eğilimleri belirleyerek, bir alandaki akademik araştırmalara genel bir bakış sağlamaktadır. Bu nedenle mevcut bilimsel üretim ve gelecekteki araştırma hatlarındaki gelişmeleri anlamak için önemlidir. Web of Science Core Collection veri tabanında “platform çalışma” kavramı ile yapılan tarama sonucunda 266 dokümana ulaşılmıştır. Analiz birimi olarak 2017 ile Temmuz 2023 arasında yayınlanan 203 belgenin bibliyometrik verisi kullanılmıştır. Veri seti yazarlar, dergiler, kurumlar, ülkeler, metinler, ortak yazarlar gibi çeşitli bibliyometrik göstergeler açısından incelenmiştir. Araştırma bulguları, atıf sayıları dikkate alınarak en etkili yazarın Schor, en etkili ülkenin ABD, en etkili derginin Annual Review of Sociology, en etkili kurumun Boston Üniversitesi ve en etkili makalenin Vallas (2020) olduğunu göstermektedir. Platform çalışma ile ilgili yayınlarda en sık kullanılan ilk üç kavram sırasıyla algoritmik yönetim, Uber ve güvensizlik.

Anahtar Kelimeler: Platform Çalışma, Web of Science, Bibliyometrik Analiz.

Bibliometric Analysis of Platform Study

ABSTRACT

This article aims to present a bibliometric analysis of publications on platform work and explore the intellectual structure of the field. Bibliometric analysis: It overviews academic research, identifying leading trends in magazines, citations, authors, keywords, and institutions. It is, therefore, essential to understand current scientific production and developments in future lines of research. As a result of scanning the Web of Science Core Collection database with the "platform study" concept, 266 documents were reached. Bibliometric data from 203 papers published between 2017 and July 2023 were used as the unit of analysis. The data set was examined regarding various bibliometric indicators such as authors, journals, institutions, countries, texts, and co-authors. Research findings show that considering the number of citations, the most influential author is Schor, the most influential nation is the USA, and the most influential journal is the Annual Review of Sociology. The most influential institution is Boston University. The most significant article is Vallas (2020). The first three concepts most frequently used in publications about platform work are algorithmic management, Uber and insecurity, respectively.

Keywords: Platform Work, Web of Science, Bibliometric Analysis.

¹ Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, eerdogan@sakarya.edu.tr, 0000-0002-3480-4758

² İletişim Yazarı: meryemkaytan@sakarya.edu.tr

³ Arş. Gör., Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, meryemkaytan@sakarya.edu.tr, 0000-0002-3215-0375

1. GİRİŞ

Son kırk yıldır işgücü piyasalarının ekonomi politiği standart istihdam koşullarından uzaklaşmaktadır (Muntaner, 2018). İstihdamın bu görünümü araştırmacılar tarafından, “standart dışı, esnek, geçici, atipik, yeni, güvencesiz” gibi farklı ifadelerle anılmaktadır. Bu dönemde dijital teknolojiler çalışma yaşamında daha görünür hale gelmeye başlamış (Woodcock, 2021, s. 88) ve çalışmanın dijital dönüşümü işgücü piyasalarını eş zamanlı olarak şekillendiren trendlerden biri olmuştur (Baycık, Civan, Yılmaz ve Bosna, 2021, s. 715). Yaşanan hızlı teknolojik gelişmeler beraberinde diğer ekonomik ve toplumsal faktörlerle birleşerek yeni iş modellerini yaygınlaştırmıştır (Graham vd., 2017, s. 137). Platform çalışma, yaşanan bu gelişmelerin sonucunda ortaya çıkan ve işgücü piyasası dinamiklerini hızla dönüştüren yeni istihdam biçimlerinden biridir (Hoang vd., 2020).

Dünyanın dört bir yanından çok sayıda kişi, uygulamalar veya dijital platformlar aracılığıyla her geçen gün daha fazla platform ekonomisine katılmaktadır (Woodcock ve Graham, 2020; Bonina, 2021; Howson, 2022). Ancak platformların kendilerine ait verileri paylaşma zorunluluğu olmadığından bu yeni ekonominin büyüklüğünü ölçmek oldukça zordur (Graham vd., 2020; Duggan vd., 2020, s. 115). Ayrıca çoğu esnek çalışma düzenlemesi gibi platform çalışma da işgücü piyasası ölçüm araçlarının mevcut kapasitesinin dışında kalmaktadır. Bu nedenle, platform ekonomisindeki işgücüne ilişkin elimizde kesin bir bilgi yoktur. Pek çok uluslararası kuruluş ve araştırmacı platformlar aracılığıyla gelir elde eden işgücünün, küresel işgücü piyasasının küçük bir kısmını oluşturduğunu ifade etmektedir (Kässi ve Lehdonvirta, 2018, s. 242; Johnston ve Land-Kazlauskas, 2019, s. 3; Brancati vd. 2020). Küresel Güney’de 30-40 milyon ve Küresel Kuzey’de yaklaşık 10 milyon aktif platform çalışanı olduğu tahmin edilmektedir (Graham vd., 2019). Birleşik Krallık’ta 1,1 milyon insanın, Amerikalıların ise yüzde sekizinin platform çalışma kapsamında olduğu bilinmektedir (Graham vd., 2020).

Şu anda dijital emek platformları aracılığıyla gerçekleşen istihdam küçük görünse de zamanla daha fazla iş ve görev, çevrimdışı ekonomiden çevrimiçi ekonomiye geçtikçe platform ekonomisinin genişlemesi beklenmektedir (Kenney ve Zysman, 2016; Athique ve Parthasarathi, 2020). 2025’e kadar tüm emek işlemlerinin üçte birinin dijital platformlar aracılığıyla gerçekleşeceği ve 540 milyona yakın insanın platformları kullanacağı tahmin edilmektedir (Standing, 2016). Birçok gözlemci platform çalışmanın gelecekte baskın bir iş ilişkisi haline geleceğine inanmaktadır (Schor vd., 2020, s. 833). Örneğin şu anda AB’de aktif olan 500’den fazla dijital çalışma platformu bulunmakta, 28 milyondan fazla insan dijital çalışma platformları aracılığıyla çalışmaktadır. Bu rakamın 2025’e kadar 43 milyona ulaşması beklenmektedir (European Commission, 2021, s. 1).

Platform ekonomisindeki hızlı büyüme, bunun iş ve istihdamın doğası üzerindeki sonuçlarının bilimsel olarak tartışılmasına yol açmıştır (Vallas ve Schor, 2020, s. 274). Bu nedenle platform çalışma son yıllarda popüler bir araştırma fenomeni haline gelmiş ve bu alandaki bilimsel üretim artmıştır (Schor vd., 2020; Heeks vd., 2021). Konuya farklı açılardan yaklaşan büyüyen bir literatür bulunmaktadır (Heeks vd., 2021). Platform çalışmaya yönelik tartışma sadece akademik çevre ile sınırlı değildir, aynı zamanda politikacıların da gündeminde yer almaktadır (Polkowska, 2021). Platform çalışmasının çeşitli yönleri uluslararası kuruluşlar ve araştırmacıların dikkatini çekmiştir. Bir grup araştırma, platform ekonomisinin ölçeği ve buradaki işgücünün boyutunu tahmin etmeye çalışmaktadır (Kenney ve Zysman 2016; Hall ve Krueger 2018; Piasna ve Drahokoupil, 2019; Piasna, 2021). Diğer bir grup, platform çalışma deneyimine odaklanmakta ve ücret, güvencesizleşme, çalışma koşulları, toplumsal cinsiyet ve diğer eşitsizlikler açısından platform çalışmayı değerlendirmektedir (Kullmann, 2018; Goods vd., 2019; Del Bono, 2019; Kahancová vd., 2020; Schor vd., 2020; Moore ve Joyce, 2020; Gerber, 2022; Cirillo vd., 2023).

Platform çalışma sağladığı bazı avantajların yanı sıra yaygın olarak birtakım risk ve güvencesizlikle anılmaktadır (De Stefano, 2016; Huws vd., 2018; Gerber, 2022). Bu nedenle bilimsel literatür, platform çalışma ile bağlantılı sorunları dijital emek platformlarının sosyo-ekonomik etkisi, politika çıkarımları, kurumsal meseleler, organizasyonel yapılar, iş organizasyonu ve risklerin düzenlemesi çerçevesinde ele almaktadır. (Remeikienė vd., 2022, s. 187). Platform çalışanlarının istihdam statüsünün belirsizliği ve bunun çalışanların refahı üzerindeki etkileri önemli tartışmalara neden olmuştur. Bu nedenle platform çalışanların istihdam statüsü ve sosyal korumaya erişim zorluğu başta olma üzere bu durumun platform işgücüne etkileri hakkındaki tartışmalara odaklanan ve genelde politika odaklı birçok araştırma yapılmıştır (Donavan vd., 2016; Harris ve Krueger, 2015, s. 5; ILO, 2018; De Stefano ve Aloisi, 2019; Rosin, 2021; Eichenhofer, 2021; Lyutov ve Voitekova, 2021; Jacqueson, 2021; Aloisi, 2022).

Sosyal bilimler genelinde, araştırmacıların platform çalışmaya yaklaşımları noktasında belirgin farklar bulunmaktadır. Ekonomistler genelde verimlilik ve istihdam fırsatlarının altını çizen bir anlatım sunmaktadır (Edelman ve Geradin, 2016). Sosyoloji içinde ise güvencesizlik ve algoritmik kontrol olmak üzere iki yaklaşım öne

çıkılmaktadır (Vallas ve Schor, 2020). Platform çalışmadaki güvencesizliğe odaklanan araştırmacılar, platform emeğini savaş sonrası dönemin tam zamanlı, istikrarlı ve güvenceli istihdamının yerini alan prekarizasyon sürecinin bir sonraki aşaması olarak görmektedir (Kahançova vd., 2020; aktaran, Vallas ve Schor, 2020). Algoritmik kontrolü konu alan araştırmalar (Griesbach vd., 2019; Wood vd., 2019; Möhlmann vd., 2021), algoritmalar yoluyla teknolojik kontrol üzerinde durmaktadır. Bu araştırmacılar, dijital teknolojilerin platformları geleneksel firmalardan ayırdığını ve algoritmik kontrolün çalışanların deneyimlerinde çok önemli bir faktör olduğunu düşünmektedir.

Yapılan çalışmaların bir kısmı da platform çalışmanın iş dünyası ve işgücüne etkisine odaklanmaktadır (Behrendt vd., 2019; Sun ve Chen, 2021; Higgins ve Caro, 2022; ILO, 2022; Aleksynska vd., 2019; Vandaele, 2021; Masiero, 2021; ILO, 2021). Son olarak, özellikle geçtiğimiz birkaç yılda gelişen ve platform emeğindeki direniş ve örgütlenme biçimleri üzerinde duran bir literatür bulunmaktadır (Polkowska, 2021; Morales-Munoz ve Roca, 2022; Johnston ve Land-Kazlauskas 2018; Webster vd., 2021; Bessa vd., 2022; Vandaele 2018; Akorsu vd., 2020; Joyce vd., 2023; Akorsu vd., 2023; Riesgo Gómez, 2023). Bu alandaki bilimsel bilgi birikimi çoğunlukla teorik tartışmalar ve ikincil verilerin kullanıldığı çalışmalardan beslenmektedir. Ancak son yıllarda araştırma makaleleri ve raporlarının sayısında artış yaşanmaktadır. Bu sayede platform çalışmanın istihdama ve işgücüne etkisi, bu iş modelindeki çalışma koşulları, istihdamın büyüklüğü ve niteliği ampirik veriler ışığında tartışılmaya başlamıştır. İlgili araştırmaların hızla artmasına rağmen hala bilinmeyen çok şeyin bulunduğu belirtilmelidir. Bu belirsizlik platform çalışmanın henüz olgunlaşmamış doğasının yansımasıdır (Vallas ve Schor, 2020, s. 284). Bu nedenle hem belirsizliklerin giderilmesi ve hem de yaşanan sorunlar ve çalışma koşullarının anlaşılabilmesi için daha fazla ampirik temelli çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Bir alandaki bilimsel bilgi üretimi ve birikiminin temel göstergelerinden biri hakemli dergilerde yapılan ve Web of Science (WoS) ve Scopus gibi uluslararası veri tabanlarında dizinlenen yayınlardır (Tonta, 2017, s. 1). Uluslararası atıf dizinleri, bilimsel araştırmalar ve araştırmacıların “kalite belgesi” olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle bir konuya dair bilimsel üretim değerlendirilirken bu veri tabanlarındaki çalışmaların incelenmesi önemlidir (Şeref ve Karagöz, 2019, s. 214-215). Bu makale, Web of Science veri tabanında dizinlenen ve “platform çalışma” anahtar kelimesi ile taranan yayınların bibliyometrik bir analizini sunmaktadır. Bibliyometrik çalışmalar, bir alana özgü detaylı bilgi sunması bakımından araştırmacılar için faydalı ve yol göstericidir. Makalede ilk olarak platform çalışma kavramına yer verilecektir. İkinci olarak araştırma metodolojisi ve veri seti açıklanacaktır. Son olarak sırasıyla alandaki en etkili yazarlar, en etkili dergiler, en etkili kurumlar, en etkili ülkeler ve en etkili yayınlar belirlenecektir. Ardından anahtar kelime analizi, metinlerin bibliyografik eşleşme analizi, ortak yazarlık analizi, yazarların bibliyografik eşleşme analizi ve son olarak yazarların ortak atıf analizi yapılarak araştırma bulguları paylaşılacaktır. Böylece platform çalışma literatürünün nicel bir değerlendirmesi yapılmış olacaktır.

2. PLATFORM ÇALIŞMA KAVRAMI

Platform çalışmasının ayırt edici unsurlarından biri işin gerçekleştirilmesinde kullanılan dijital platformlardır. Platformlar, hem ödeme için mal ve hizmetlerin sağlanması gibi ticari hem de gönüllü faaliyetleri veya sosyal medya gibi ticari olmayan işlemleri koordine eden dijital ağlardır (Eurofound, 2022). Moore ve Joyce (2020, s. 3), platformları ücretli işler de dahil olmak üzere çevrimiçi ekonomik faaliyetlere aracılık eden uygulamalar veya web siteleri şeklinde tanımlamıştır (Moore ve Joyce, 2020, s. 3). Avrupa Komisyonu (2021) ise işçiler veya serbest meslek sahipleri tarafından üçüncü taraf müşterilere sağlanan işe aracılık eden ve organize eden internet tabanlı şirketler olarak tanımlamaktadır. Dijital platformlar, en az iki taraf (çalışanlar ve müşteriler) arasındaki etkileşimi kolaylaştıran çevrimiçi işletmeler olarak işlev görerek, işleri organize etmenin ve hizmet sunmanın yeni bir yolunu sunmaktadır (Aloisi ve Gramano, 2019). Bu, işçi ile müşteri arasındaki buluşmayı sağlamaktadır. Altta yatan iş modeli, hizmet sunan kişilerle onlar için ödeme yapmaya istekli tüketiciler ve işletmeler arasında bağlantı kurmak için ücret talep etmektir. İşgücü ihtiyacının karşılanması için teknolojiyi kullanmaktadırlar.

Platformların toplu olarak faaliyetlerine genellikle platform ekonomisi denmektedir. Platform ekonomisi, bağımsız çalışanlar veya satıcıların müşterilere hizmet veya mal sunabilecekleri bir platform sağlayan çevrimiçi bir aracıyı içeren ekonomik faaliyetlerden oluşmaktadır (Farrell ve Greig, 2016, s. 5). Platform ekonomisi hem emek hem de sermaye platformlarını kapsamaktadır. Platform ekonomisindeki büyük dijital platformlar, genelde ortak malların paylaşımından daha çok özel kişiler tarafından sunulan çeşitli hizmetlerin ticari koordinasyonuna dayanmaktadır (Schmidt, 2017). Bu nedenle dijital emek platformları, platform ekonomisi içinde ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Bunlar ticari faaliyetlerin yürütüldüğü platformlardan konusu ücret karşılığı hizmet sunumu olan dijital emek platformlarıdır (Behrendt vd., 2019). Dijital emek platformlarında yürütülen işler platform çalışma olarak ifade edilmektedir.

Platform ekonomisinin çatısı altında yer alan platform çalışma, son on yılda ortaya çıkan yeni bir standart dışı istihdam şeklidir (Aloisi, 2022, s. 5). Dünyanın dört bir yanından çok sayıda kişi uygulamalar veya dijital platformlar aracılığıyla her geçen gün daha fazla platform ekonomisine dahil olmaktadır (Woodcock ve Graham, 2020; Bonina, 2021; Howson, 2022). Platform çalışma, bu yeni ekonomi içinde doğmuştur ve esnek ekonomideki hızlı büyümenin bir sonucu olduğu söylenebilir (Kuhn ve Maleki, 2017, s. 4).

Platform çalışma Eurofound tarafından ilk olarak grup istihdamı (crowd employment) olarak tanımlanmış ancak daha sonra daha fazla görev türünü içine alan platform çalışması kavramı kullanılmaya başlanmıştır (Erdoğan, 2021, s. 10). Platform çalışma yerine farklı yazarlar tarafından gig ekonomi, gig iş, paylaşım ekonomisi, talep üzerine çalışma, talebe bağlı ekonomi, işbirlikçi ekonomi ve eşler arası ekonomi gibi farklı kavramlar kullanılmaktadır (De Stefano, 2016; Eurofound, 2018, s. 10). Bu çalışmada nispeten nötr bir kavram olması nedeniyle (Hoang vd., 2020) daha avantajlı olduğu düşünülmüş ve “platform çalışma” tercih edilmiştir. Platform çalışmayı tanımlamaya yönelik çok sayıda çabaya rağmen çalışma biçiminin heterojenliği nedeniyle henüz net bir fikir birliği sağlanamamıştır. Bu nedenle alanda çok fazla tanım ortaya çıkmıştır. Avrupa Konseyi, platform çalışmayı “kuruluşların ve bireylerin, belirli sorunları çözmek veya ödeme karşılığında belirli hizmetleri sağlamak amacıyla diğer kuruluşlara ve bireylere erişmek için çevrimiçi bir platform kullandığı istihdam şekli” olarak tanımlamaktadır (Avrupa Konseyi, 2023).

Platform çalışma, müşteri, çalışan ve platformdan oluşan üçlü yapısı bakımından geleneksel istihdam ilişkisinden farklılaşmaktadır (Schmidt, 2017; Kutlu, 2021). Dijital emek platformları bir algoritma aracılığıyla işgücü arzı ve talebini eşleştirme yoluyla hizmet sunmaktadır (Aykaç, 2020; Eurofound, 2021). Büyük görevler, genellikle bağımsız, homojen ve belirli bir çıktı üreten daha küçük alt görevlere veya 'mikro görevlere' bölünmektedir (Eurofound, 2021). Bu görevler ayrı ayrı yürütülmekte ve yaygın, hatta küresel bir görev bölümü ile sonuçlanmaktadır. Platform çalışmadaki iş bölümünün bu yapısı bazı araştırmacılarca “dijital taylorizasyon” olarak ifade edilmektedir (Aloisi, 2016, s. 658).

Dijital emek platformları aracılığıyla yürütülen işlerin içeriği son derece heterojendir (Johnston, 2020, s. 26). Bu nedenle literatürde platform çalışmaya ilişkin çeşitli sınıflandırmalar bulunmaktadır (De Stefano, 2016; Schmidt, 2017; Vallas ve Schor, 2020; Baycık vd., 2021). Bunlar arasında çalışmanın mekânsal olarak nasıl organize edildiğine ilişkin model, platform çalışmayı web tabanlı ve konum tabanlı olarak ikiye ayırmaktadır (De Stefano, 2016; Rosin, 2021; Aloisi, 2022; Rosin, 2022; Heeks vd., 2021). Web tabanlı platform çalışması, grup istihdamı (crowdwork), çevrimiçi platform çalışması, dijital gig çalışma, sanal çalışma ya da bulut çalışması gibi farklı kavramlarla ifade edilmektedir. Web tabanlı çalışma, internet üzerinden sınırsız sayıda kuruluş, işletme ve bireyle iletişim kuran ve potansiyel olarak müşterilerin ve çalışanların küresel bazda bağlantı kurmasına izin veren çevrimiçi platformlar aracılığıyla yürütülen çalışmadır (De Stefano ve Aloisi, 2019). Genelde büyük bir işin geniş çalışan grupları arasında dağıtılmasına dayanmaktadır (Berg vd. 2018). Bu işler yeterli internet bağlantısının bulunduğu her yerden yürütülebilmektedir. Konum tabanlı işler, diğer adıyla uygulamalar aracılığıyla talep üzerine çalışma veya gig işler, ağırlıklı olarak konaklama, ulaşım, teslimat, ev ve kişisel hizmetlerden oluşmaktadır (Lianos, Countouris ve De Stefano, 2019, s. 293).

3. METODOLOJİ VE VERİ

Bu makale, platform çalışmanın bibliyometrik incelemesine dayanmaktadır. Bibliyometri, nicel yöntemler kullanarak bibliyografik materyalleri inceleyen bir kütüphane ve bilgi bilimleri araştırma alanıdır (Martínez-López vd., 2018). “Yayınların yazar, konu, yayın bilgisi, atıf yapılan kaynaklar gibi çeşitli özelliklerinin niceliksel analizi ile ilgilenmektedir” (Al ve Tonta, 2004, s. 19). Niceliksel tekniklerin bibliyometrik verilere uygulanmasını kapsamaktadır (Donthu vd., 2021). Bir araştırma alanının özünün büyük miktarda veriden çıkarılmasını sağlaması bakımından önemli bir metodolojik yaklaşımdır. Bibliyometrik yöntemler, yayınlar, alıntılar, yazarlar, anahtar kelimeler ve kurumlar açısından önde gelen eğilimleri belirleyerek, bir alan veya derginin akademik araştırmalarına genel bir bakış sağlamaktadır. Bu yönüyle araştırmacılar için oldukça faydalı ve yol göstericidir. Ayrıca, bir araştırma alanının gelişimini görme fırsatı sunmakta ve entelektüel yapısını yansıtmaktadır.

Scopus ve Web of Science gibi bilimsel veri tabanlarının ortaya çıkışı, büyük hacimli bibliyometrik verilerin elde edilmesini nispeten kolay hale getirmiştir. Gephi, Leximancer ve VOSviewer gibi bibliyometrik yazılımlar, bu tür verilerin hızlı bir şekilde analiz edilmesini sağlamaktadır. Bu nedenle son zamanlarda bibliyometrik analize olan akademik ilgi artırmıştır (Donhu vd., 2021). Araştırmacılar, makale ve dergi performansında, iş birliği modellerinde ve araştırma bileşenlerinde ortaya çıkan eğilimleri ortaya çıkarmak ve mevcut literatürde belirli bir alanın entelektüel yapısını keşfetmek gibi çeşitli nedenlerle bibliyometrik analizi kullanmaktadırlar (Oladinrin vd., 2022). Bu araştırma

da son yıllarda önemli bir araştırma fenomeni haline gelen platform çalışmanın bibliyometrik analizini sunmayı ve alanın entelektüel yapısını keşfetmeyi amaçlamaktadır.

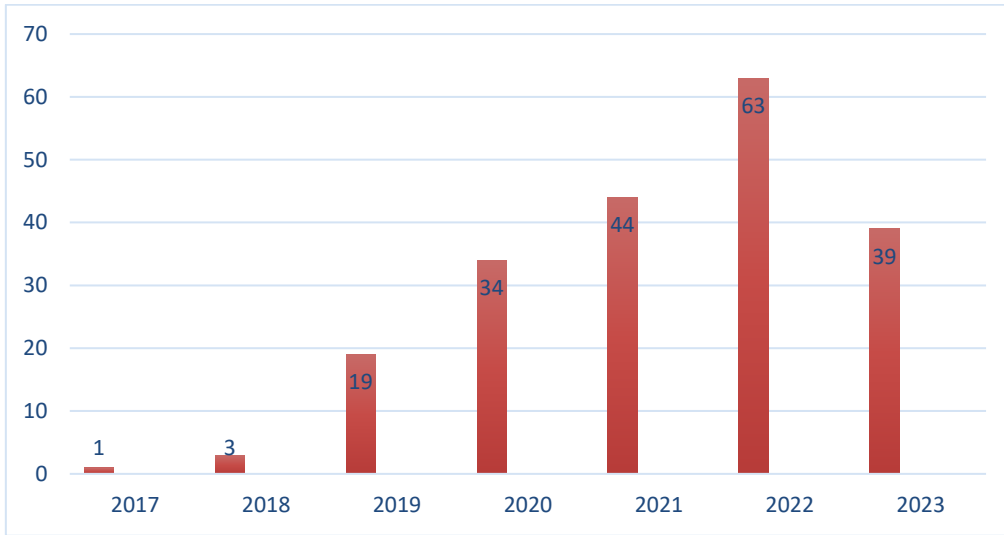
Veriler Temmuz 2023'te önemli bibliyografik veri tabanlarından biri olan Web of Science'tan toplanmıştır. "Platform çalışma" anahtar sözcüğüyle "tüm alanlar" seçilerek yapılan araştırmada 266 yayına ulaşılmıştır. Gerekli filtrelemeler yapıldıktan sonra 203 yayından oluşan bir veri seti ortaya çıkmıştır. Yıllara göre en eski yayın 2017 ve en yeni yayın 2023 yılına aittir. Ulaşılan veri, yazar-atıf-dergi-ülke-kurum-anahtar sözcük ve özet analizleri üzerinden incelenmiştir. Araştırma metodolojisi, Börner'in (2010) önerdiği gibi şu aşamaları kapsayacak şekilde planlanmıştır: veri toplama ve analiz, haritalama aracı seçimi, görselleştirme ve bulguların sunumu, yorumlanması ve tartışılması.

4. ANALİZ VE BULGULAR

Bu bölüm, VOSviewer kullanılarak verilerin analizini, görselleştirme ve yorumlama da dahil olmak üzere sonuçlarını sunmaktadır. Bütün analizlerde en az 1 yayın ve en az 1 atıf kriteri belirlenerek ağ haritaları oluşturulmuştur.

Web of Science'da (WoS) tanımlanan "platform çalışma" ile ilgili ilk makale 2017'de Kuhn ve Maleki tarafından "Micro-entrepreneurs, dependent contractors, and instaservers: Understanding online labor platform workforces" başlığıyla Academy of Management Perspectives'te yayınlanmıştır. 2017'de bir ve 2018'de yayınlanan üç çalışmanın ardından son beş yıldır yayın sayısında artış yaşanmaktadır. Bu tablo, platform çalışmanın son yıllarda popüler bir araştırma fenomeni haline geldiğinin göstergesidir. Grafik 1'de yayınların yıllar itibarıyla dağılımına yer verilmiştir.

Grafik 1. Yayınların Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2018-2023)

Yayınlar ağırlıklı olarak endüstri ilişkileri (%25), hukuk (%15), yönetim (%15), sosyoloji (%14) ve ekonomi (%13) alanındadır.

4.1. Yazar Analizi

Bu bölümde yayın sayısı ve atıf sayısı dikkate alınarak alandaki en etkili yazarlar belirlenmiştir. VOSviewer'da tespit edilen 383 yazardan hem yayın hem de atıf sayısı bakımından en popüler 10 yazara odaklanılmıştır. Tablo 1, 2018 ile Temmuz 2023 arasında platform çalışma üzerine çalışan en etkili 10 araştırmacıyı göstermektedir. Yayın sayısı bakımından en etkili yazar, analiz edilen dönemde yayınlanan 7 makale ile York Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden Valerio De Stefano'dur. Ancak De Stefano, bu araştırma alanında atıf sayısı bakımından en popüler ilk on yazar arasına girememiştir. IE Üniversitesi'nden (International University in Spain) Antonio Aloisi 6 yayın ile ikinci sırada yer almaktadır. Onu Oxford Üniversitesi'nden 5 yayın ile Mark Graham takip etmektedir.

Tablo 1. En Etkili On Yazar

	Yazar	Atıf	Yazar	Yayın
1	Schor, J.B.	325	De Stefano, V.	7

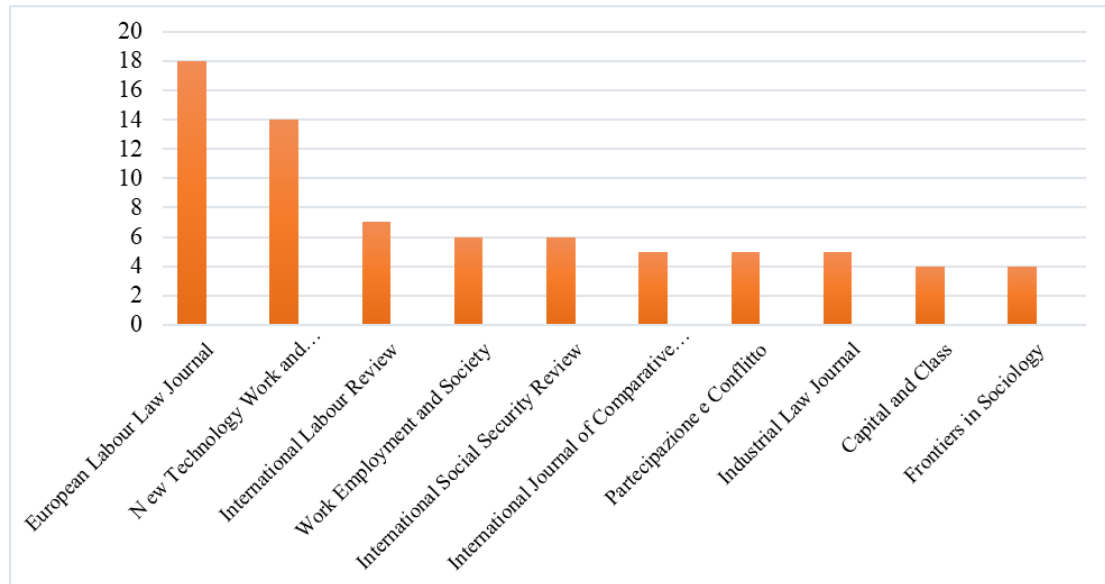
2	Vallas, S.	232	Aloisi, A.	6
3	Carbery, R.	191	Graham, M.	5
4	Mcdonnell, A.	191	Woodcock, J.	5
5	Scherman, U.	191	Polkowska, D.	4
6	Duggan, J.	185	Rosin, A.	4
7	Kuhn, K.M.	123	Joyce, S.	3
8	Maleki, A.	123	Heeks, R.	3
9	Stanford, J.	111	Johnston, H.	3
10	Barratt, T	100	Pulignano, V.	3

Atıf sayısı bakımından en etkili yazar, Boston Üniversitesi sosyoloji bölümünden Juliet Schor'dur ancak yayın sayısı açısından ilk on yazar arasına girememiştir. Atıf sayısı ve yayın sayısı bakımından Tablo 1'de yer alan araştırmacılar incelendiğinde iki listenin birbirinden oldukça farklı olması dikkat çekicidir. Bu durum, yapılan yayınların kalitesinin sorgulanması gerektiğini ya da atıf gösterme sistemi ile yayın kalitesi arasında bir ilişki olmadığını ortaya koymaktadır.

4.2. Dergi Analizi

Veri setinde yer alan 203 yayın alandaki 114 dergi tarafından üretilmiştir. Grafik 2'de yayın sayısı bakımından en üretken on dergiye yer verilmiştir. Alandaki yayınların yaklaşık %36'sı bu on dergi tarafından yayınlanmıştır. Buna göre European Labour Law Journal (18) birinci, New Technology Work and Employment (14) ikinci ve Interbational Labour Review (7) üçüncü sırada yer almaktadır. Bu dergilerden ilk ikisi Avrupa kökenlidir, International Labour Review Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından kurulmuştur.

Grafik 2. Araştırma Alanındaki En Etkili On Dergi

Tablo 2'de atıf sayısı bakımından en etkili ilk on dergiye yer verilmiştir. Tablo incelediğinde bu sıralamanın yayın sayısına göre en etkili dergiler listesinden farklı olduğu görülmektedir. Birinci sırada Annual Review of Sociology (231), ikinci sırada Human Resource Management Journal (185) ve üçüncü sırada Economic and Labour Relations

Review (175) yer almaktadır. Bu dergilerden ikisi Avrupa biri ise Amerikan kökenlidir. Yazar analizinde ortaya çıkan durum, dergi analizinde de kendini göstermektedir.

Tablo 2. Atıf Sayısına Göre En Etkili On Dergi

Dergi	Atıf sayısı
Annual Review of Sociology	231
Human Resource Management Journal	185
Economic and Labour Relations Review	175
Academy of Management Perspective	123
Journal of Industrial Relations	105
Theory and Society	94
New Technology Work and Employment	85
Work Employment and Society	55
International Labour Review	50
Mis Quarterly	43

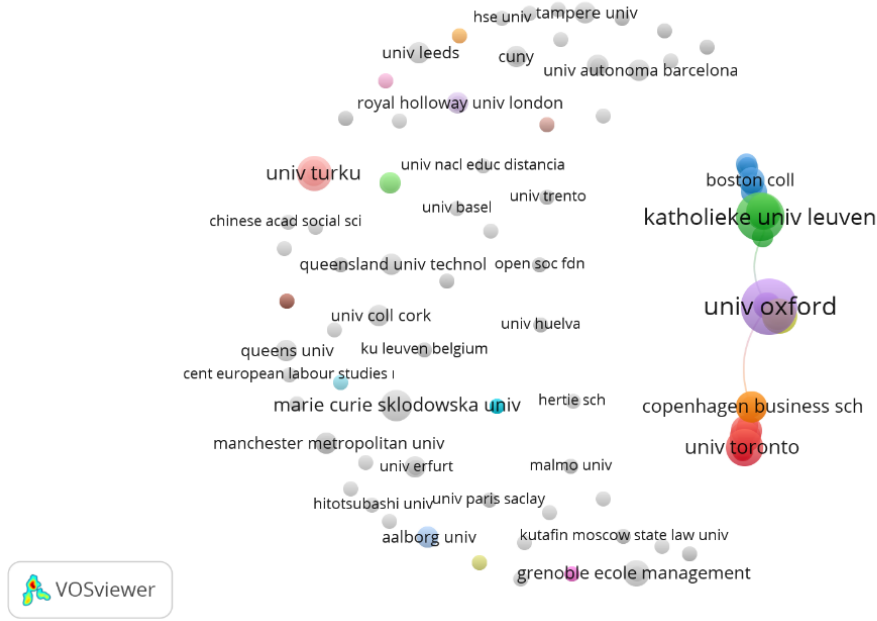
4.3. Kurum Analizi ve Kurumlar Arası İş Birliği

Analiz sonuçları, 203 yayından sorumlu 262 kurumun olduğunu göstermektedir. Tablo 3, araştırma alanında yayın ve atıf sayısı bakımından en etkili on kuruluşu sıralamaktadır. Tablo incelendiğinde alandaki popüler kurumların çoğunun Avrupa kökenli olduğu görülmektedir. İncelenen dönemde 13 yayın ile Oxford Üniversitesi en üretken kurumdur. Onu sırasıyla Leuven Katolik Üniversitesi ve Toronto Üniversitesi takip etmektedir.

Tablo 3. En Üretken 10 Kurum

Kurum	Yayın sayısı	Kurum	Atıf sayısı
Oxford Üniversitesi	13	Boston Üniversitesi	326
Leuven Katolik Üniversitesi	10	Northeastern Üniversitesi	232
Toronto Üniversitesi	6	College Cork Üniversitesi	185
Manchester Üniversitesi	5	McMaster Üniversitesi	167
Avrupa Üniversite Enstitüsü	5	Washington Devlet Üniversitesi	123
Turku Üniversitesi	5	Avustralya Enstitüsü	111
McMaster Üniversitesi	4	Sidney Üniversitesi	105
Open Üniversitesi	4	Edith Cowan Üniversitesi	100
Bocconi Üniversitesi	4	Batı Avustralya Üniversitesi	100
IE Üniversitesi	4	Illinois Üniversitesi	98

Atıf sayısı dikkate alındığında literatürdeki tablo daha farklıdır, en etkili kurumların sıralaması değişmektedir. İlk sırada 326 atıf ile Boston Üniversitesi yer almaktadır. Oxford' u 232 atıf ile Northeastern Üniversitesi ve 185 atıf ile College Cork Üniversitesi takip etmektedir. Bu listede Amerikan ve Avustralya kökenli kurumların da popüler olması dikkat çekicidir.

Şekil 1. Araştırma Alanında Kurumlar Arası İş Birliği Haritası

VOSviewer yazılımı tarafından oluşturulan yukarıdaki harita (Şekil 1) bu konuda yayın yapan başlıca kurumlar ve bunlar arasındaki iş birliğini göstermektedir. Söz konusu harita, bu çalışmanın veri setini oluşturan 203 yayından oluşmaktadır. Şekil 1 incelendiğinde, sorumlu kuruluşları ve aralarındaki bağlantıları görmek mümkündür. Analizlerden elde edilen sonuçlara göre alandaki kurumlar arası iş birliğinin oldukça zayıf olduğu görülmektedir. Bu durum konunun yeni olması ve çalışma sayısının sınırlılığıyla yakından ilişkilidir. Ancak Oxford Üniversitesi diğerleri arasında öne çıkmaktadır.

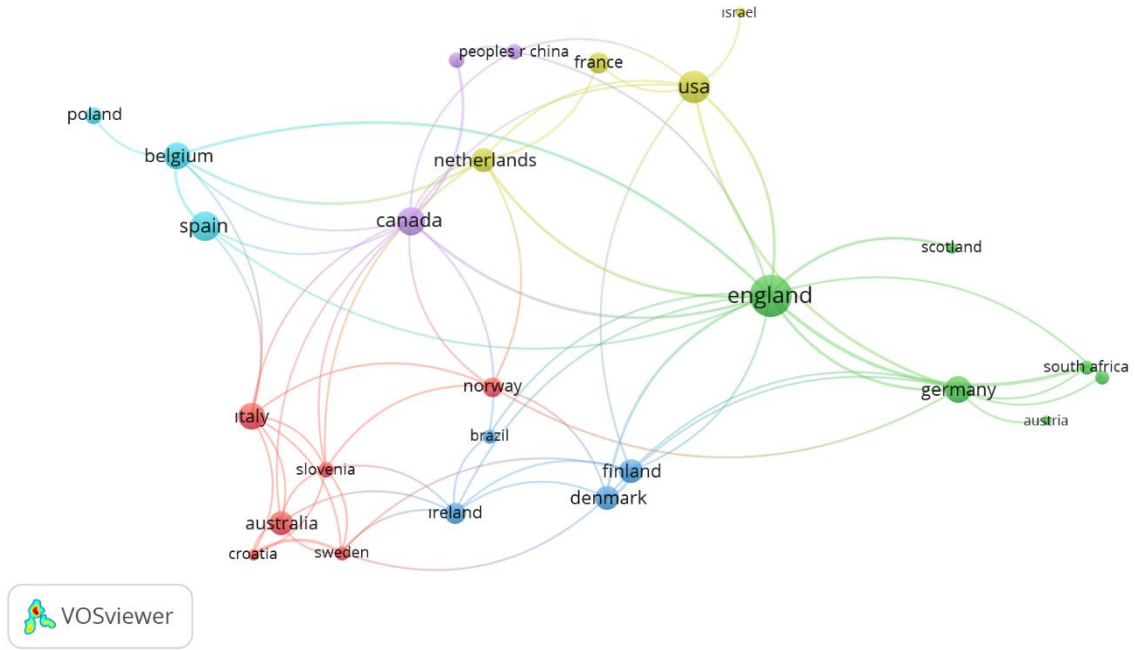
4.4. Ülke Analizi ve Ülkeler Arası İş Birliği

Bibliyometrik analizde kullanılan 203 yayın 41 ülkeden çıkmıştır. Tablo 4, incelenen dönemde yayın ve atıf sayısı bakımından en üretken 10 ülkeyi göstermektedir. İngiltere en fazla yayının bulunduğu ülkedir (36), onu ABD (21) ve İspanya (17) izlemektedir. Atıf sayısı dikkate alındığında ise en üretken üç ülke sırasıyla ABD (571), Avustralya (309) ve Kanada (279)'dır.

Tablo 4. En Üretken 10 Ülke

Ülke	Yayın sayısı	Ülke	Atıf sayısı
İngiltere	36	ABD	571
ABD	21	Avustralya	309
İspanya	17	Kanada	279
Kanada	16	İngiltere	211
Almanya	15	İrlanda	207
Belçika	14	Belçika	129
İtalya	14	Fransa	76
Finlandiya	12	Hollanda	67
Avustralya	11	Almanya	65
Hollanda	11	İspanya	52

Bu alanda etkili ülkeler ve bunlar arasındaki iletişimin derecesini yansıtmak için ülke ortak yazarlık analizi yapılmıştır. Şekil 2, platform çalışma ile ilgili yayınların ülke ortak yazarlık ağını altı küme ile göstermektedir. Ülkeler arasındaki ortak yazarlığa dayalı uluslararası iş birliği haritası, araştırma konusunun çeşitliliğini gösteren çeşitli renklere sahiptir. Büyük düğümler etkili ülkeleri; düğümler arasındaki bağlantılar, ülkeler arasındaki işbirlikçi ilişkileri ve düğümler arasındaki mesafe ve bağlantıların kalınlığı ülkeler arasındaki iş birliği seviyesini temsil etmektedir. Yeşil küme, en önemli ülke sayısına (14) sahip kümedir ve İngiltere tarafından yönetilmektedir. Bunu aralarında Kanada ve Çin'in bulunduğu 12 ülke ile mor küme, ardından ABD'nin başı çektiği toplam sekiz ülke ile sarı küme takip etmektedir.

Şekil 2. Ülkeler Arasındaki Ortak Yazarlığa Dayalı Uluslararası İş Birliği

4.5. Yayın Analizi

Bu bölümde metinlerin atıf analizi yapılarak alandaki en etkili yayınlar tespit edilmiştir. Bu çalışma kapsamında en etkili on yayına odaklanılmıştır. Tablo 5 incelendiğinde Temmuz 2023 itibariyle teorik bir makale olan Vallas (2020)'nin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Atıf sayısı bakımından alandaki en üretken dergi olan Annual Review of Sociology'de yayınlanmıştır ve 231 alıntılanmaya sahiptir. Duggan (2020) Makale Human Resource Management Journal'da yayınlanmış ve 185 atıf almıştır. Kuhn (2017) ise Academy of Management Perspective'de yayınlanmış ve 123 atıf almıştır. Makale, dijital emek platformlarındaki istihdam statüsünü ve işgücünün niteliğini tartışmaktadır.

Tablo 5. En Etkili On Makale

Yayın	Yayın başlığı	Atıf sayısı
Vallas (2020)	What Do Platforms Do? Understanding the Gig Economy	231
Duggan (2020)	Algorithmic management and app-work in the gig economy: A research agenda for employment relations and HRM	185
Kuhn (2017)	Micro-entrepreneurs, Dependent Contractors, and Instaserfs: Understanding Online Labor Platform Workforces	123
Stanford (2017)	The resurgence of gig work: Historical and theoretical perspectives	111
Goods (2019)	“Is your gig any good?” Analysing job quality in the Australian platform-based food-delivery sector	100
Schor (2020)	Dependence and precarity in the platform economy	94

Minter (2017)	Negotiating labour standards in the gig economy: Airtasker and Unions New South Wales	61
Mohlmann (2021)	Algorithmic Management of Work on Online Labor Platforms: When Matching Meets Control	43
Muntaner (2018)	Digital Platforms, Gig Economy, Precarious Employment, and the Invisible Hand of Social Class	42
Galiere (2020)	When food-delivery platform workers consent to algorithmic management: a Foucauldian perspective	36

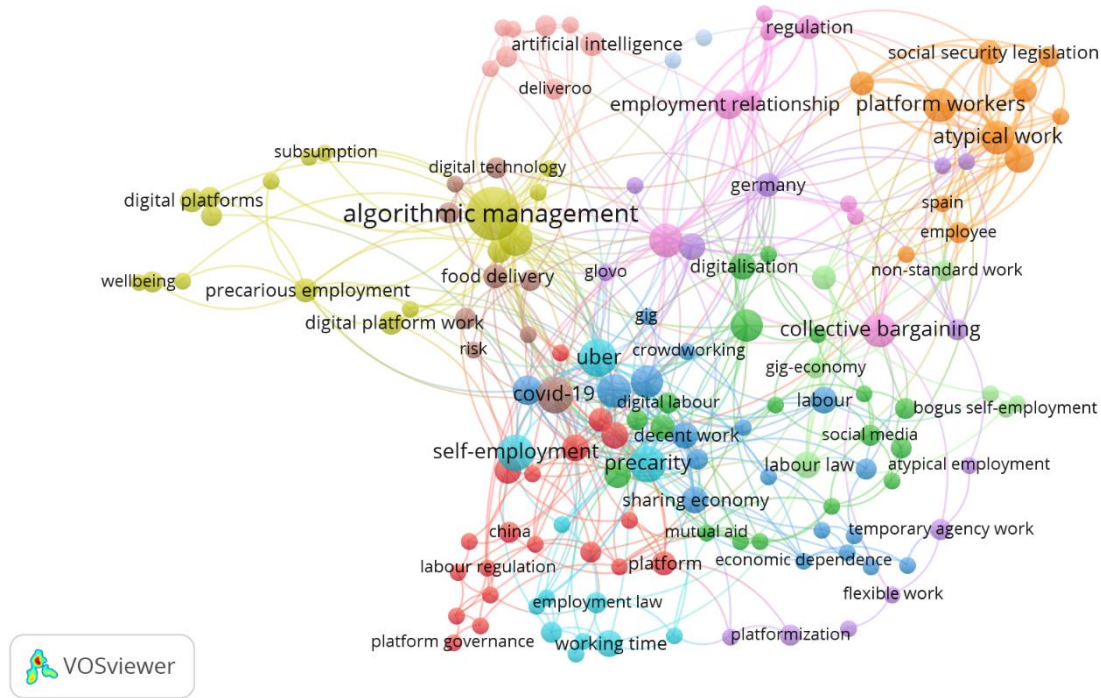
4.6. Anahtar Kelime Analizi

Bu bölümde, içeriği keşfetmek için anahtar kelimelerin dağılımı analiz edilmiştir. İncelenen anahtar sözcükler, yayınların başlık, özet ve anahtar sözcükler bölümlerinde kullandıkları kavramlardır. 203 yayından 637 anahtar kelime tespit edilmiştir. Bunlardan 490'ı sadece bir kez kullanılmıştır. Aşağıdaki tabloda en çok kullanılan on kelimeye yer verilmiştir. Görüldüğü üzere “platform çalışma”, “gig ekonomi” ve “platform ekonomi” ve “gig çalışma” en çok kullanılan kelimeler arasında yer almaktadır. Ancak bunlar konunun kendi başlıklandırması olduğundan anlamlı bir sonuç vermeyeceği düşünülerek kelime bulutundan çıkarılmıştır.

Tablo 6. En Çok Kullanılan Anahtar Kelimeler

Anahtar kelime	Bulunma sıklığı	Toplam bağlantı yoğunluğu
Platform çalışma	105	575
Gig ekonomi	48	258
Platform ekonomi	23	120
Algoritmik yönetim	20	109
Gig çalışma	12	79
Uber	10	57
Güvencesizlik	9	52
Covid-19	9	49
Serbest meslek	9	39
Kontrol	8	51

Anlam ifade etmeyen kelimeler çıkarıldıktan sonra en sık kullanılan anahtar kelimeler tekrar belirlenmiş ve kelime bulutu oluşturulmuştur. Kelime bulutu ilgili 203 yayında geçen anahtar kelimelerin frekanslarına göre büyüklükleri verilerek oluşturulmaktadır. Boyut olarak daha büyük gösterilen kelimeler frekans olarak da daha yüksektir. Buna göre algoritmik yönetim (20), Uber (10), güvencesizlik (9), Covid-19 (9), serbest meslek (9) ve kontrol (8) anahtar kelimeleri en yüksek frekansa sahiptir.

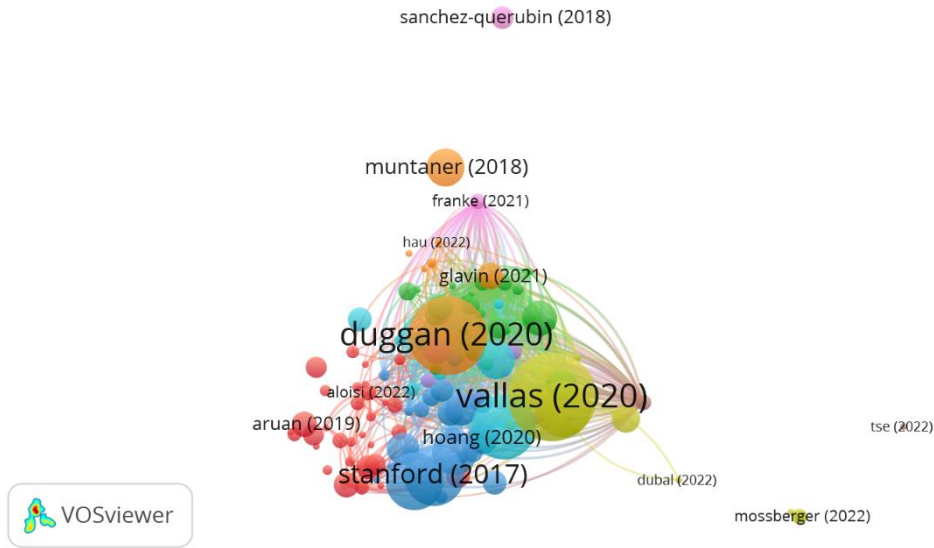
Şekil 3. Kelime Bulutu

İki kavram arasındaki ilişkinin gücü, aralarındaki mesafeye yansımaktadır. Daha kısa uzunluk, daha yakın bir ilişki anlamına gelmektedir. İki anahtar kelimeyi birbirine bağlayan çizgiler bunların birlikte göründüklerini göstermektedir. Aynı renge sahip kavramlar bir kümeye aittir. VOSviewer, platform çalışma ile ilgili yayınların anahtar kelimelerini on iki kümeye ayırmıştır. En fazla bağlantı gücüne (27) sahip küme merkezinde algoritmik yönetimin olduğu sarı kümedir.

4.7. Metinlerin Bibliyografik Eşleşme Analizi

Bibliyografik eşleşme, Dr. Kessler, tarafından geliştirilen bir kavramdır (Arslan, 2022: 36). Birbirinden bağımsız iki kaynak tarafından alıntılanmış ortak bir esere atıf yapılması durumunu ifade etmektedir (Dirik vd., 2023: 179). Bibliyografik eşleşmenin gücü, “çalışmalar arasındaki ilişkinin gücünü yansıtmaktadır” (Aktaran, Arslan, 2022: 37). Bibliyografik eşleşmede benzerliğin ölçüsü, iki belge tarafından paylaşılan atıfların sayısıdır. İki metnin kaynakçıları ne kadar örtüşürse, bağlantıları o kadar güçlü olmaktadır. Bu analiz, paylaşılan atıfların sayısını kullanarak belgeleri, yazarları ya da dergileri birbirine bağlamaktadır (Yılmaz, 2021: 1479).

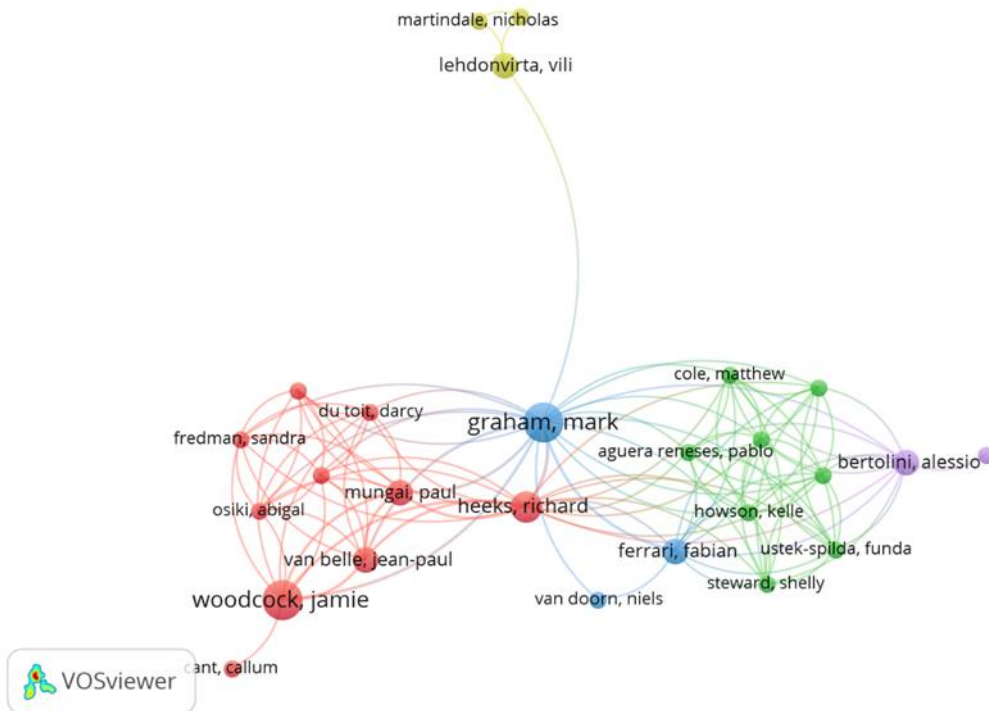
En az 1 atf almış olma kriteri ile seçilen ve aralarında bağlantı bulunan 810 birim eser ile yapılan analize göre 9 küme 3395 bağlantı ve 7594 toplam bağlantı gücü elde edilmiştir. En fazla bibliyografik eşleşme olan yayınlar 231 alıntılama ile Vallas (2020), 185 alıntılama ile Duggan (2020) ve 123 alıntı ile Kuhn (2017) olmuştur. Toplam bağlantı gücünün en yüksek olduğu metinler sırasıyla, Cropanzano (2023), Schor (2020) ve Vallas (2020) olmuştur. Toplam bağlantı gücünün yüksek olması kaynakçaların örtüşme düzeyinin yüksek olması anlamına gelmektedir.

Şekil 4. Metinlerin Bibliyografik Eşleşme Analizi

4.8. Ortak Yazarlık Analizi

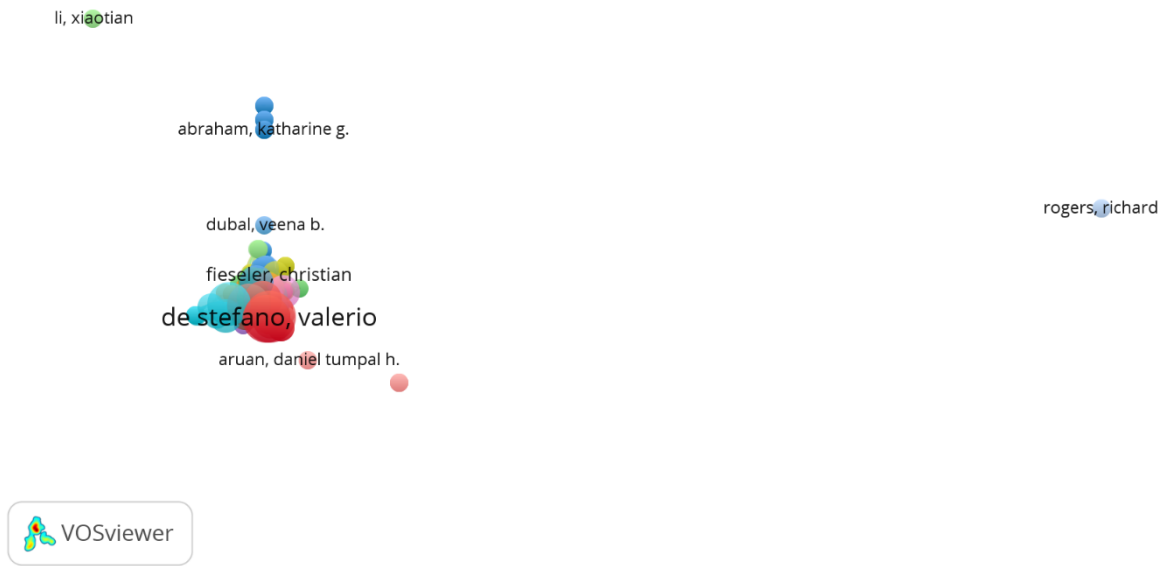
Şekil 5, ortak yazarlık analizine dayalı olarak platform çalışma üzerine yayın yapan kilit yazarlar arasındaki bir iş birliği haritasını göstermektedir. Renkler çalışma gruplarını temsil etmekte ve dairenin boyutu her yazar tarafından yayınlanan makale sayısını göstermektedir. Ağ, araştırma alanının genişlemesine yardımcı olabilecek dağılıma sahiptir. Ancak platform çalışmanın yeni bir araştırma alanı olması nedeniyle akademik iş birlikleri henüz yeterince gelişmemiştir. Ortak yazarlık haritası incelendiğinde en üretken yazarlar arasında sadece Mark Graham ve Jamie Woodcock en istikrarlı uluslararası araştırma iş birliğine sahip görünmektedir. Oxford Üniversitesi'nden Graham'ın beş farklı araştırmacı grubunu kapsayan geniş bir araştırma ağı bulunmaktadır. Woodcock ise daha dar ancak etkili bir araştırma ağına sahiptir.

Şekil 5. Ortak Yazarlık Haritası

4.9. Yazarların Bibliyografik Eşleşme Analizi

En az 1 eser yayınlamış ve 1 atıf almış olma kriteri ile seçilen ve aralarında bağlantı bulunan 237 birim ile yapılan analize göre 12 küme, 14413 bağlantı ve 78098 toplam bağlantı gücü elde edilmiştir. En fazla bibliyografik eşleşme olan yazarlar 498 alıntı ile Ullrich Ecker (3435 bağlantı gücü), 487 alıntı ile Peter Love (2444 bağlantı gücü) ve 482 alıntı ile Stephan Lewandowsky (2228 bağlantı gücü) olmuştur. Başka bir ifadeyle kaynakçaları en fazla örtüşen ilk üç yazar, Ullrich Ecker, Peter Love ve Stephan Lewandowsky'dır.

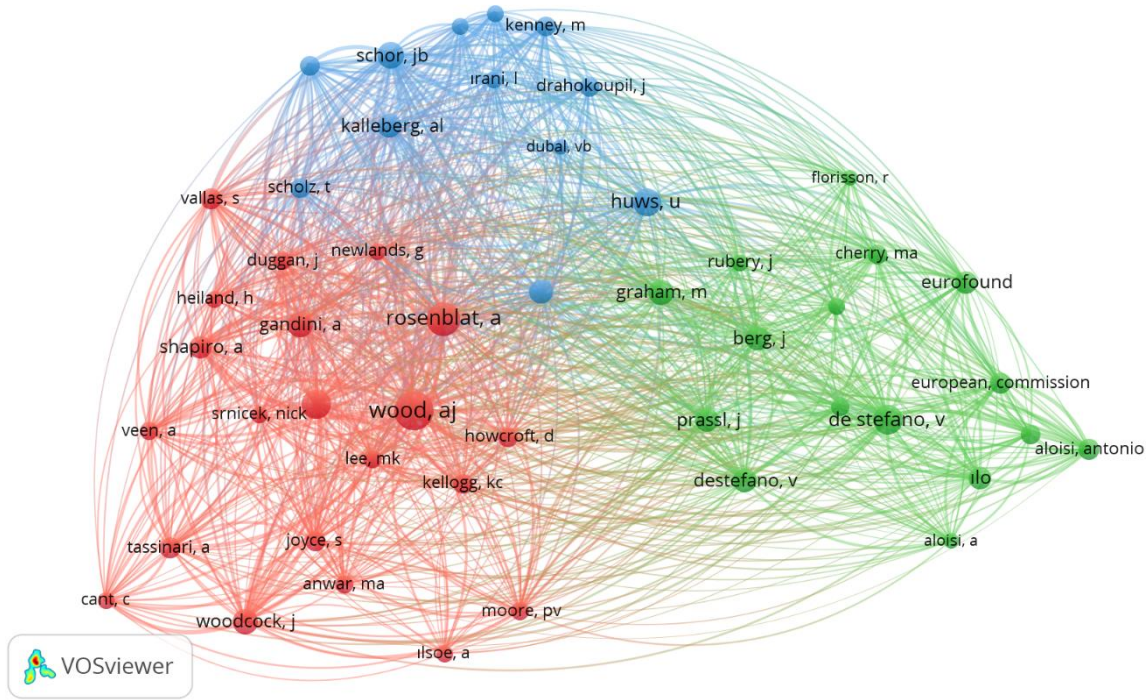

Şekil 6. Yazarların Bibliyografik Eşleşme Haritası

4.10. Yazarların Ortak Atıf Analizi

Ortak atıf, bir kaynakta iki farklı yayına atıf gösterilmesidir. Çeşitli parametreler açısından makalelerin birbirlerine benzerliği hakkında fikir vermektedir (Aktaran; Çil-Koçyiğit vd., 2023, s. 260). Bu analiz yapılırken ortak atıf sayıları kullanılmakta ve alanın entelektüel yapısı ortaya çıkarılmaktadır (Altınsoy ve Sert, 2023, s. 454). Ortak atıf analizinde, bibliyografik eşleşmenin (atıf yapanları analiz eder) aksine atıf yapılan iki metin analiz edilmektedir. (Yılmaz, 2021, s. 1479).

Bu çalışmada ortak atıf analizi yazarlar üzerinden yapılmıştır. Ortak atıf analizi ile toplam 5727 alıntılanan yazar bulunmuştur. Bu yazarlar arasından bir yazarın minimum alıntılanma sayısı 20 olarak belirlenmiş ve 49 kişinin bu eşiği karşıladığı görülmüştür. Toplam bağlantı gücü en yüksek olan ilk 49 yazar dikkate alınarak aşağıdaki harita oluşturulmuştur. Ortak atıf analizindeki toplam bağlantı gücü, aynı metin tarafından atıf yapılmış metinler arasında kurulan bağlantıyı ifade etmektedir.

Şekil 7. Yazarların Ortak Atıf Haritası

Şekil 7 incelendiğinde yazarların toplamda üç kümeye ayrıldığı her kümenin farklı bir renkle gösterildiği görülmektedir. Kırmızı renkli kümenin merkezinde Woodcock yer almaktadır. En yüksek atıf (115) ve toplam bağlantı gücüne (1368) sahip yazardır. Yeşil kümenin merkezinde 64 atıf ve 620 bağlantı gücü ile De Stefano bulunmaktadır. Son olarak üçüncü yani mavi kümenin merkezinde Huws yer almaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Platform ekonomisindeki hızlı büyüme, bunun iş ve istihdamın doğası üzerindeki sonuçlarının bilimsel olarak tartışılmasına yol açmıştır. Bu nedenle platform çalışma son yıllarda popüler bir araştırma fenomeni haline gelmiş ve bu alandaki bilimsel üretim artmıştır. Konuya farklı açılardan yaklaşan büyüyen bir literatür bulunmaktadır. Bu makale, platform çalışma kavramına dair yapılan çalışmaların bibliyometrik analizini yaparak alanın genel görünümünü ortaya koymaktadır. Bibliyometrik analizler, belirli bir çalışma alanı hakkında kapsamlı bir kavrayış kazanmak ve literatürün nicel görünümünü çizmek için önemli çalışmalardır.

Web of Science Core Collection veri tabanında “platform çalışma” kavramı ile yapılan tarama sonucunda 266 dokümana ulaşılmıştır. Analiz birimi olarak 2017 ile Temmuz 2023 arasında yayınlanan 203 belgenin bibliyometrik verisi kullanılmıştır. Veri seti yazarlar, dergiler, kurumlar, ülkeler, metinler, ortak yazarlar gibi çeşitli bibliyometrik göstergeler açısından incelenmiştir. Çalışmada sırasıyla, yazar analizi, dergi analizi, kurum analizi, ülke analizi, yayın analizi, anahtar kelime analizi, metinlerin bibliyografik eşleşme analizi, ortak yazarlık analizi, yazarların bibliyografik eşleşme analizi ve yazarların ortak atıf analizi yapılmıştır.

Platform çalışma ile ilgili 203 yayının yıllara göre dağılımına bakıldığında, 2022 (63 eser), yılında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Ancak 2023'teki toplam yayın sayısının önceki yıllardan daha fazla olması beklenmektedir. Yayınlar ağırlıklı olarak endüstri ilişkileri (51), hukuk (32), yönetim (32), sosyoloji (30) ve ekonomi (28) alanındadır. En fazla eser vererek alandaki en üretken yazarların sırasıyla, De Stefano, Aloisi ve Graham olduğu görülmüştür. Mevcut çalışmada en çok atıf alan yazarın Schor olduğu tespit edilmiştir. Atıf sayısı ve yayın sayısı bakımından alandaki etkili yazarların birbirinden oldukça farklı olması dikkat çekicidir. Bu durum, yapılan yayınların kalitesinin sorgulanması gerektiğini ya da atıf gösterme sistemi ile yayın kalitesi arasında bir ilişki olmadığını ortaya koymaktadır. Bu tespitin, dergi analizi ve kurum analizi için de geçerli olduğu ifade edilebilir. Dergi analizi sonucunda yayın sayısı bakımından en üretken derginin European Labour Law Journal, atıf sayısı bakımından ise

Annual Review of Sociology olduğu tespit edilmiştir. Yayınların ülkelere göre dağılımı incelendiğinde liderliğin İngiltere (36), ABD (21) ve İspanya (17) menşeli yazarlarda olduğu görülmektedir. Kurum analizi sonucunda en fazla yayın sayısına sahip kurum Oxford Üniversitesi olarak belirlenmiş ancak en fazla atıf Boston Üniversitesi'ne yapılmıştır.

Anahtar sözcük analizinde “platform çalışma”, “gig ekonomi” ve “platform ekonomi” ve “gig çalışma” gibi en çok kullanılan kelimeler konunun kendi başlıklandırması olduğundan analizin dışında bırakılmıştır. Bu müdahalenin ardından yapılan analiz sonucu, algoritmik yönetim (20), Uber (10), güvencesizlik (9) anahtar kelimelerinin en yüksek frekansa sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle son yıllarda algoritmik yönetim kavramının merkezde olduğu ve platform çalışmayı özerklik, kontrol ve denetim açısından inceleyen, bu çerçevede algoritmik yönetimin avantaj ve dezavantajlarını ele alan çalışmaların sayısında artış görülmektedir. Araç çağırma, dijital iş gücü platformları arasında en fazla finansmana sahip sektördür. Buradan elde edilen gelir, Uber başta olmak üzere birkaç şirket arasında yoğunlaşmaktadır. Ayrıca Uber, kurulan ilk dijital emek platformları arasında yer almaktadır. Bu nedenle platform çalışma ile ilgili birçok konu Uber üzerinden tartışılmıştır. Platform çalışma sağladığı bazı avantajların yanı sıra yaygın olarak birtakım risk ve güvencesizlikle anılmaktadır. Bu nedenle platform çalışanların istihdam statüsü ve sosyal korumaya erişim zorluğu başta olma üzere bu durumun platform işgücü ve çalışma koşullarına etkileri hakkındaki tartışmalara odaklanan ve genelde politika odaklı birçok araştırma yapılmıştır. Bu nedenle güvencesizliğin frekansı yüksek anahtar kelimeler arasında yer alması şaşırtıcı değildir.

Her bilimsel çalışma gibi elbette bu çalışmanın da birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. WOS Core Collection'da taranan çalışmalara analiz kapsamında yer verilmesi bunların başında gelmektedir. Platform çalışmanın henüz gelişmekte olan bir kavram olması analize dahil edilen yayın sayısı çok fazla değildir ancak bu durum bibliyometrik analiz yapılması önünde engel oluşturmamaktadır. Platform çalışmaya dair yayınların önümüzdeki yıllarda artmasıyla beraber gelecekteki çalışmalarda yeni bibliyometrik analizler yapılabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Makalenin tüm süreçlerinde Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çıkar Beyanı

Yazarın herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Akorsu, A. D., Britwum, A. O., Bukari, S., Tachie, B. Y., & Dankwah, M. (2023). Online ride-hailing drivers' organising for interest representation in Ghana. *Employee Relations: The International Journal*, 45(1), 243-256.
- Al, U., & Tonta, Y. (2004). Citation Analysis: Sources Cited in Dissertations Completed at Hacettepe University Department of Librarianship. *Information World*, 5(1), 19-47.
- Aleksynska, M., Bastrakova, A., & Kharchenko, N. (2019). Working conditions on digital labour platforms: evidence from a leading labour supply economy.
- Aloisi, A. (2022). Platform work in Europe: Lessons learned, legal developments and challenges ahead. *European Labour Law Journal*, 13(1), 4-29.
- Aloisi, A., & De Stefano, V. (2020). Regulation and the future of work: The employment relationship as an innovation facilitator. *International Labour Review*, 159(1), 47-69.
- Altısay, A., & Sert, F. (2023). Sosyal Politika ve Emek Yazını. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (75), 443-459.
- Aloisi, A., & Gramano, E. (2019). Artificial intelligence is watching you at work: Digital surveillance, employee monitoring, and regulatory issues in the EU context. *Comp. Lab. L. & Pol'y J.*, 41, 95.
- Arslan, E. (2022). Bibliometric Mapping in Social Sciences Research Using VOSviewer and an Implementation. *Anadolu University Journal of Social Sciences*, 22(2), 33-56.
- Athique, A., & Parthasarathi, V. (2020). Platform economy and platformization. *Platform capitalism in India*, 1-19.
- Aykaç, H. B. (2020). Platform ekonomisi çalışması: iş hukukunda yarattığı sorunlar üzerine bir değerlendirme. *Sicil İş Hukuku Dergisi*, (44), 69-95.
- Baycık, G., Civan, O. E., Yılmaz, H. T., & Bosna, B. (2021). Platform Çalışanlarını Yasal Güvenceye Kavuşturmak: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (1).
- Behrendt, C., Nguyen, Q. A., & Rani, U. (2019). Social protection systems and the future of work: Ensuring social security for digital platform workers. *International Social Security Review*, 72(3), 17-41.

- Berg, J., Furrer, M., Harmon, E., Rani, U., & Silberman, M. S. (2018). Digital labour platforms and the future of work: Towards decent work in the online world.
- Bessa, I., Joyce, S., Neumann, D., Stuart, M., Trappmann, V., & Umney, C. (2022). *A global analysis of worker protest in digital labour platforms* (Vol. 70). International Labour Organization.
- Bonina, C., Koskinen, K., Eaton, B., & Gawer, A. (2021). Digital platforms for development: Foundations and research agenda. *Information Systems Journal*, 31(6), 869-902.
- Borner, K. (2010). *Atlas of science: Visualizing what we know*. MIT Press.
- Brancati, U., Pesole, A., & Fernández-Macías, E. (2020). New evidence on platform workers in Europe. Results from the second COLLEEM survey.
- Cirillo, V., Guarascio, D., & Parolin, Z. (2023). Platform work and economic insecurity in Italy. *Structural Change and Economic Dynamics*, 65, 126-138.
- Çil Koçyiğit, S., Temelli, F., & Derya Baskan, T. (2023). Sürdürülebilirlik Muhasebesi Konusunda Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi: Web Of Science Örneği. *Omer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1).
- De Stefano, V. (2016). Introduction: crowdsourcing, the gig-economy and the law. *Comparative Labor Law & Policy Journal*, 37(3).
- De Stefano, V., & Aloisi, A. (2019). Fundamental labour rights, platform work and human rights protection of non-standard workers. In *Research handbook on labour, business and human rights law* (pp. 359-379). Edward Elgar Publishing.
- Del Bono, A. (2019). Trabajadores de plataformas digitales: Condiciones laborales en plataformas de reparto a domicilio en Argentina. *Cuestiones De Sociología* 21, e083.
- Dirik, D., Eryılmaz, İ., & Erhan, T. (2023). Post-Truth Kavramı Üzerine Yapılan Çalışmaların VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi. *Sosyal Mucit Academic Review*, 4(2), 164-188.
- Donovan, S. A., Bradley, D. H., & Shimabukuru, J. O. (2016). What does the gig economy mean for workers?
- Donovan, S. A., Bradley, D. H., & Shimabukuru, J. O. (2016). What does the gig economy mean for workers?.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of business research*, 133, 285-296.
- Duggan, J., Sherman, U., Carbery, R., & McDonnell, A. (2020). Algorithmic management and app-work in the gig economy: A research agenda for employment relations and HRM. *Human Resource Management Journal*, 30(1), 114-132.
- Edelman, B., & Geradin, D. (2016). Spontaneous deregulation. *Harvard business review*, 94(4), 80-87.
- Eichenhofer, E. (2021). Platform work and social security in German law: An international law perspective. *International Social Security Review*, 74(3-4), 111-132.
- Farrell, D., & Greig, F. (2016, January). Paychecks, paydays, and the online platform economy. In *Proceedings. Annual Conference on Taxation and Minutes of the Annual Meeting of the National Tax Association* (Vol. 109, pp. 1-40). National Tax Association.
- Gerber, C. (2022). Gender and precarity in platform work: Old inequalities in the new world of work. *New Technology Work and Employment*, 37(2), 206-230.
- Goods, C., Veen, A., & Barratt, T. (2019). Is your gig any good? Analysing job quality in the Australian platform-based food-delivery sector. *Journal of Industrial Relations*, 61(4), 502-527.
- Graham, M., Woodcock, J., Heeks, R., Fredman, S., Du Toit, D., Belle, J. P. V., ... & Osiki, A. (2019). The fairwork foundation: Strategies for improving platform work. In *Weizenbaum Conference* (p. 8). DEU.
- Graham, M., Woodcock, J., Heeks, R., Mungai, P., Van Belle, J. P., du Toit, D., ... & Silberman, S. M. (2020). The Fairwork Foundation: Strategies for improving platform work in a global context. *Geoforum*, 112: 100-103.
- Griesbach, K., Reich, A., Elliott-Negri, L., & Milkman, R. (2019). Algorithmic control in platform food delivery work. *Socius*, 5, 1-15.
- Hall J.V., & Krueger A.B. (2018). An analysis of the labor market for Uber's driverpartners in the United States. *ILR Review*, 71 (3), 705-732.
- Harris, S. D., & Krueger, A. B. (2015). *A proposal for modernizing labor laws for twenty-first-century work: the "independent worker"* (p. 2015). Washington, DC: Brookings.
- Heeks, R., Graham, M., Mungai, P., Van Belle, J. P., & Woodcock, J. (2021). Systematic evaluation of gig work against decent work standards: The development and application of the Fairwork framework. *The Information Society*, 37(5), 267-286.
- Hoang, L., Blank, G., & Quan-Haase, A. (2020). The winners and the losers of the platform economy: Who participates? *Information, Communication & Society*, 23(5), 681-700.
- Howson, K., Ustek-spilda, F., Bertolini, A., Heeks, R., Ferrari, F., Katta, S., ... & Graham, M. (2022). Stripping back the mask: Working conditions on digital labour platforms during the COVID-19 pandemic. *International Labour review*, 161(3), 413-440.
- Huws, U., Spencer, N. & Coates, M. (2019). The Platformisation of Work in Europe: Highlights from research in 13 European countries.
- Jacqueson, C. (2021). Platform work, social protection and flexicurity in Denmark. *International Social Security Review*, 74(3-4), 39-59.
- Johnston, H. (2020). Labour geographies of the platform economy: Understanding collective organizing strategies in the context of digitally mediated work. *International Labour Review*, 159(1), 25-45.
- Johnston, H., & Land-Kazlauskas, C. (2018). Organizing on-demand: Representation, voice, and collective bargaining in the gig economy.
- Joyce, S., Stuart, M., & Forde, C. (2023). Theorising labour unrest and trade unionism in the platform economy. *New Technology, Work and Employment*, 38(1), 21-40.
- Kahancová, M., Meszmann, T. T., & Sedláková, M. (2020). Precarization via digitalization? Work arrangements in the on-demand platform economy in Hungary and Slovakia. *Frontiers in Sociology*, 5(3).
- Kässi, O., & Lehdonvirta, V. (2018). Online labour index: Measuring the online gig economy for policy and research. *Technological forecasting and social change*, 137, 241-248.
- Kenney, M., & Zysman, J. (2016). The rise of the platform economy. *Issues in science and technology*, 32(3), 61.
- Kuhn, K. M., & Maleki, A. (2017). Micro-entrepreneurs, dependent contractors, and instaselfs: Understanding online labor platform workforces. *Academy of Management Perspectives*, 31(3), 183-200.
- Kullmann, M. (2018). Platform work, algorithmic decision-making, and EU gender equality law. *International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations*, 34(1).

- Kutlu, M. (2021). Platform Çalışanlarının Hukuki Statüsü: Uber-Aslam ve Diğerleri Kararına İlişkin Bir Değerlendirme. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 25(2), 271-310.
- Lianos, I., Countouris, N., & De Stefano, V. (2019). Re-thinking the competition law/labour law interaction: Promoting a fairer labour market. *European Labour Law Journal*, 10(3), 291-333.
- Lyutov, N., Voitkovska, I. (2021). Remote work and platform work: The prospects for legal regulation in Russia. *Russian Law Journal*, 9 (1), 81-113.
- Martínez-López, F. J., Merigó, J. M., Valenzuela-Fernández, L., & Nicolás, C. (2018). Fifty years of the European Journal of Marketing: a bibliometric analysis. *European Journal of Marketing*, 52(1/2): 439-468.
- Masiero, S. (2021). Digital platform workers under COVID-19: A subaltern perspective.
- Moore, P.V., & Joyce, S. (2020). Black box or hidden abode? The expansion and exposure of platform work managerialism. *Review of International Political Economy*, 27 (4), 926-948.
- Morales-Muñoz, K., & Roca, B. (2022). The spatiality of collective action and organization among platform workers in Spain and Chile. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 54(7), 1411-1431.
- Möhlmann, M., Zalmanson, L., Henfridsson, O., & Gregory, R. W. (2021). Algorithmic Management of Work on Online Labor Platforms: When Matching Meets Contro. *MIS quarterly*, 45(4).
- Muntaner, C. (2018). Digital platforms, gig economy, precarious employment, and the invisible hand of social class. *International Journal of Health Services*, 48(4), 597-600.
- O'Higgins, N., & Caro, L. (2022). Crowdfork for young people: Risks and opportunities.
- Oladinrin, O. T., Arif, M., Rana, M. Q., & Gyoh, L. (2023). Interrelations between construction ethics and innovation: A bibliometric analysis using VOSviewer. *Construction Innovation*, 23(3), 505-523.
- Piasna, A. (2021). Measuring the platform economy: Different approaches to estimating the size of the online platform workforce. *A Modern Guide To Labour and the Platform Economy*, 66-80.
- Piasna, A., & Drahokoupil, J. (2019). Digital labour in central and eastern Europe: evidence from the ETUI Internet and Platform Work Survey. *ETUI Research Paper-Working Paper*.
- Polkowska, D. (2019). Does the App Contribute to the Precarization of Work? The Case of Uber Drivers in Poland. *Partecipazione e Conflitto*, 12 (3), 717-741.
- Polkowska, D. (2021). Unionisation and mobilisation within platform work: towards precarisation—a case of Uber drivers in Poland. *Industrial Relations Journal*, 52(1), 25-39.
- Remeikienė, R., Gasparėnienė, L., & Lazutka, R. (2022). Working conditions of platform workers in new EU member states: motives, working environment and legal regulations. *Economics and sociology*, 15(4), 186-203.
- Riesgo Gómez, V. (2023). Worker resistance strategies and union action in platform work: the case of Uber in Spain. *Employee Relations: The International Journal*, 45(4), 823-839.
- Rosin, A. (2021). Platform work and fixed-term employment regulation. *European Labour Law Journal*, 12 (2), 156-176.
- Rosin, A. (2022). The right of a platform worker to decide whether and when to work: An obstacle to their employee status? *European Labour Law Journal*, 13(4), 530-541.
- Schmidt, F. A. (2017). Digital labour markets in the platform economy: Mapping the political challenges of crowd work and gig work.
- Schor, J. B., Attwood-Charles, W., Cansoy, M., Ladegaard, I., & Wengronowitz, R. (2020). Dependence and precarity in the platform economy. *Theory and Society*, 49, 833-861.
- Standing, G. (2016). The five lies of rentier capitalism. *Social Europe*.
- Sun, P., & Chen, J. Y. (2021). Platform labour and contingent agency in China. *China Perspectives*, 2021(1), 19-27.
- Şeref, İ., & Karagöz, B. (2019). Türkçe eğitimi akademik alanına ilişkin bir değerlendirme: Web of Science veri tabanına dayalı bibliyometrik inceleme. *Journal of Language Education and Research*, 5(2), 213-231.
- Tonta, Y. (2017) "Journals Published in Turkey and Indexed in the Web of Science: An Evaluation", *Turkish Librarianship*, 31(4), 449-482.
- Vallas, S., & Schor, J. B. (2020). What do platforms do? Understanding the gig economy. *Annual Review of Sociology*, 46, 273-294.
- Vandaele, K. (2018). Will trade unions survive in the platform economy? Emerging patterns of platform workers' collective voice and representation in Europe. *Emerging Patterns of Platform Workers' Collective Voice and Representation in Europe (June 19, 2018)*. *ETUI Research Paper-Working Paper*.
- Webster, E., Ludwig, C., Masikane, F., & Spooner, D. (2021). Beyond traditional trade unionism: innovative worker responses in three African cities. *Globalizations*, 18(8), 1363-1376.
- Wood, A. J., Graham, M., Lehdonvirta, V., & Hjorth, I. (2019). Good gig, bad gig: autonomy and algorithmic control in the global gig economy. *Work, employment and society*, 33(1), 56-75.
- Woodcock, J. (2021). Towards a digital workerism: Workers' inquiry, methods, and Technologies. *NanoEthics*, 15(1), 87-98.
- Yılmaz, K. (2021). Sosyal bilimlerde ve eğitim bilimlerinde sistematik derleme, meta değerlendirme ve bibliyometrik analizler. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 1457-1490.